

Қостанай қаласының коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламасын бекіту туралы

Қостанай облысы Қостанай қаласы мәслихатының 2024 жылғы 10 қазандағы № 124 шешімі

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 365-бабы 3-тармағының 1) тармақшасына, "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 1-тармағы 15-тармақшасына сәйкес Қостанай қалалық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Қоса берілген Қостанай қаласының 2024-2029 жылдарға арналған коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламасы бекітілсін.

2. Осы шешім ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қостанай қалалық мәслихатының төрағасы

О. Байгабулов

Қостанай
қалалық мәслихатының
2024 жылғы "10" қазандағы
№ 124 шешімімен
бекітілген

Қостанай қаласының 2024-2029 жылдарға арналған коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі БАҒДАРЛАМАСЫ

Мазмұны

	Қысқартулар тізімі	4	
	Терминдер мен анықтамалар	5	
	Бағдарламаның паспорты	6	
	Кіріспе	8	
1	Жалпы ақпарат	10	
	1.1.	Әкімшілік-аумақтық бөлініс	10
	1.2	Қолданыстағы бағдарламалық құжаттарға, аумақты дамыту жоспарларына салынған коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі іс-шаралар	11
2	Коммуналдық қалдықтарды басқарудың қазіргі жай-күйін талдау	12	
	2.1	Қостанай қаласы бойынша коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеудің қазіргі жай-күйін бағалау.	12
	2.2	Коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы инфрақұрылымның жай-күйі туралы жалпы ақпарат	13

	2.3	Коммуналдық қалдықтардың морфологиялық құрамы	13	
	2.4	Қалдықтарды генерациялау, жинақтау, қалпына келтіру және көму кезінде қалыптасқан жағдайдың сандық және сапалық көрсеткіштері	15	
	2.5	Коммуналдық қалдықтардың жіктелуі мен жинақталу әдістері бойынша коммуналдық қалдықтарды басқаруды талдау	21	
3	Мақсаттары, міндеттері және нысаналы индикаторлары		26	
	3.1	Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері	26	
	3.2	Бағдарламаның мақсатты көрсеткіштері	26	
4	Негізгі бағыттар, алға қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу жолдары		27	
		4.1	Алға қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу жолдары	27
		4.2	Белгіленген нысаналы индикаторларға қол жеткізуді қамтамасыз ету, сондай-ақ бағдарламаны іске асыру үшін жағдай жасау және қолдау жөніндегі шаралар	28
		4.3	Коммуналдық қалдықтарды жинау, тасымалдау, қалпына келтіру және кәдеге жарату жөніндегі қызметті жүзеге асыратын субъектілердің қызметін бақылау	30
		4.4	Бағдарламаны әзірлеуді мемлекеттік реттеудің қолданыстағы саясатын талдау және болжамды есептеулерді модельдеу	32
5	Қажетті ресурстар		34	
6	Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары		34	
7	Бағдарламаның іске асырылуын бақылау		38	

ҚЫСҚАРТУЛАР ТІЗІМІ

ЖК	Жеке кәсіпкер
ЖАО	Жергілікті атқарушы органдар
ТҚШ бөлімі	"Қостанай қаласы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі" мемлекеттік мекемесі
Бағдарлама	Қостанай қаласының коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламасы
ПЭТ	Полиэтилентерефталат
ҚТҚ	Қатты тұрмыстық қалдықтар
ЖШС	Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ТЭН	Техникалық-экономикалық негіздеме

ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Коммуналдық қалдықтар, тұтыну қалдықтары, оның ішінде:

1) қағаз және картон, шыны, металдар, пластмассалар, органикалық қалдықтар, ағаш, тоқыма бұйымдары, орауыштар, пайдаланылған электр және электрондық жабдықтар, батареялар мен аккумуляторларды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, үй шаруашылықтарының аралас қалдықтары мен бөлек жиналған қалдықтар;

2) егер мұндай қалдықтар сипаты мен құрамы жағынан үй шаруашылықтарының қалдықтарына ұқсас болса, аралас қалдықтар және басқа көздерден бөлек жиналған қалдықтар.

Ірі көлемді қалдықтар - өзінің тұтыну қасиеттерін жоғалтқан және көлемі бойынша мамандандырылған көлік құралдарында тасымалдау мүмкіндігін болдырмайтын тұтыну және шаруашылық қызметтің (тұрмыстық техника, жиһаз және басқа) қалдықтары.

Электрондық және электр жабдығының қалдықтары - қалдықтарға жатқызылған, жарамсыз немесе пайдаланудан шыққан электрондық және электр жабдықтары, оның ішінде оның тораптары, бөліктері, бөлшектері.

Тамақ қалдықтары - тамақ өнімдерін өндіру және тұтыну нәтижесінде пайда болатын тамақ өнеркәсібінің қалдықтарымен салыстырылатын қалдықтар.

Құрылыс қалдықтары - ғимараттарды, құрылыстарды, өнеркәсіп объектілерін, жолдарды, инженерлік және басқа да коммуникацияларды бұзу, бөлшектеу, реконструкциялау, жөндеу (оның ішінде күрделі) немесе салу процесінде пайда болатын қалдықтар.

Қатты тұрмыстық қалдықтар – қатты түрдегі коммуналдық қалдықтар.

БАҒДАРЛАМАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Атауы	Қостанай қаласының коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламасы
Даму негізі	2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі

Бағдарламаны әзірлеуге жауапты мемлекеттік орган	"Қостанай қаласы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі" ММ
Негізгі әзірлеуші	"Жаңай" ЖК
Бағдарламаның мақсаты	Осы бағдарламаны әзірлеудің мақсаты Қостанай қаласында коммуналдық қалдықтарды кешенді басқару жүйесін құру, қоршаған ортаны қорғауды және онда тұратын халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету болып табылады.
Бағдарламаның міндеттері	<ul style="list-style-type: none"> - Коммуналдық қалдықтарды тұрақты шығаруды ұйымдастыру; - оларды бөлек жинауды көздейтін қажетті инфрақұрылымды құру және пайдалану; - ҚТҚ қайта өңдеу және кәдеге жарату жүйесін әзірлеу; - коммуналдық қалдықтарды қауіпсіз көмуді қамтамасыз ету; - коммуналдық қалдықтармен дұрыс жұмыс істеу мәселелері бойынша халықты, мемлекеттік органдарды және басқа да заңды тұлғаларды хабардар етуді арттыру.
Күтілетін нәтижелер	<p>коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеу саласында көрсетілетін қызметтердің сапасы жақсарды; коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау, сұрыптау және қайта өңдеу көлемі ұлғайтылды; коммуналдық қалдықтардың қоршаған ортаға теріс әсері барынша азайды;</p> <p>Қостанай қаласының коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеу саласындағы нысаналы индикаторлары жақсартылды.</p>
Кезең	2024 – 2029 жж.
Қаржыландыру	Қаржыландыру көлемі тиісті кезеңде Қостанай қаласы бойынша коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы іс-шараларды қаржыландыру үшін жергілікті атқарушы органдарға берілетін бюджет қаражатының көлеміне байланысты айқындалады.
Бағдарламаны орындаушылар	<ul style="list-style-type: none"> - "Қостанай қаласы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі" - коммуналдық қалдықтарды жинау, әкету, қалпына келтіру және кәдеге жарату жөніндегі субъектілер; - мемлекеттік мекемелер; - әлеуметтік объектілер; - заңды тұлғалар; - жеке кәсіпкерлер; - үкіметтік емес ұйымдар; - халық және басқа да мүдделі тараптар.

Кіріспе

Осы бағдарлама 2024-2029 жылдарға әзірленуде және ҚТҚ-мен жұмыс істеу жүйесін жетілдіруге, бөлек жинауды енгізуді, қалдықтарды кәдеге жарату мен қайта өңдеу үлесін арттыруды, полигондарда көмуге ұшырайтын қалдықтар көлемін азайтуды, қалдықтармен жұмыс істеу инфрақұрылымын дамытуды, айналым жүйесін әкімшілік басқаруды жақсартуды көздейтін белгіленген мақсаттарды, міндеттер мен көрсеткіштерді іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеуге бағытталған қалдықтармен, қалдықтарды басқару бойынша жұртшылықтың хабардарлығын арттыру және басқалар.

Бағдарламада мынадай жағдайлар сипатталған:

1) қалдықтардың көлемі мен құрамы, түзілу жылдамдығы, жіктелуі, жинақтау, жинау, тасымалдау, сұрыптау, бейтараптандыру, қалпына келтіру және кәдеге жарату әдістері, тиісті аумақтағы коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеудің қолда бар инфрақұрылымы туралы деректерді жинау және жүйелеу;

2) коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі қолданыстағы инфрақұрылым, қайта шикізатты жинау, сұрыптау және қайта өңдеу пункттері, коммуналдық қалдықтар полигондары, сондай-ақ қалдықтарды санкцияланбаған жинақтау орындары туралы мәліметтер;

3) құрылыс, ірі габаритті, азық-түлік, медициналық қалдықтарды және халықтан басқа да қалдықтарды жинау мен шығарудың қазіргі жағдайы. Қалдықтардың осы түрлерін басқару жөніндегі тиісті инфрақұрылым және осы қалдықтарды қалпына келтіру жүйесін дамыту жөніндегі ағымдағы шаралар;

4) қаралатын аумақтағы қаладағы халықтың саны, оның өсуі мен аумақтардың даму серпіні туралы мәліметтер;

5) қалдықтарды бөлек жинау, коммуналдық қалдықтарды кәдеге жарату және қайта өңдеу үлесін ұлғайту, жергілікті атқарушы органдар тарапынан жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы хабардар ету жүйесі бойынша қалдықтарды жасаушыларға бағдарланған жүргізіліп жатқан ақпараттық түсіндіру жұмыстарын және ақпарат беру тәсілдерін талдау;

6) Коммуналдық қалдықтардың қоршаған ортаға теріс әсерін азайтуды, сандық немесе сапалық мәндер түрінде ұсынылған Бағдарламаның нысаналы көрсеткіштерін қалыптастыруды көздейтін Бағдарламаның мақсаттарын, міндеттері мен көрсеткіштерін айқындау;

7) бөлек жинауды енгізуді, қалдықтарды кәдеге жарату мен қайта өңдеу үлесін арттыруды, полигондарда көмуге ұшырайтын қалдықтар көлемін азайтуды, қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі инфрақұрылымды дамытуды, қалдықтармен жұмыс істеу жүйесін әкімшілік басқаруды жақсартуды, қалдықтарды басқару жөніндегі жұртшылықтың хабардарлығын арттыруды көздейтін белгіленген мақсаттарды, міндеттер мен көрсеткіштерді іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу және басқалар.

Бағдарламаны іске асыру ҚТҚ-мен жұмыс істеу саласында көрсетілетін қызметтердің сапасын арттырады, жиналатын және қайта өңделетін қайталама материалдық ресурстардың санын арттырады, ҚТҚ-ның энергетикалық әлеуетін барынша пайдалануға, сондай-ақ ҚТҚ-мен жұмыс істеу нәтижесінде көрсетілетін қоршаған ортаға теріс әсерді барынша азайтуға мүмкіндік береді. Осылайша, Бағдарлама Қостанай қаласы тұрғындарының өмір сүру сапасы мен жағдайын айтарлықтай жақсартуға ықпал ететін болады.

1. Жалпы мәліметтер

1.1. Әкімшілік-аумақтық бөлініс

Қостанай қаласы Торғай үстіртінің солтүстік-шығысындағы дала аймағында, Батыс Сібір жазығының оңтүстік-батыс бөлігінде, Тобыл өзенінде, Астанадан солтүстік-батысқа қарай 571 километр (трасса бойынша 704 километр) және Ақтөбе қаласынан солтүстік-шығысқа қарай 529 километр (трасса бойынша 706 км) орналасқан. Ең жақын миллион қала Қостанай қаласынан солтүстік-батысқа қарай 260 километрде (трасса бойынша 300 км астам) орналасқан ресейлік Челябинск қаласы болып табылады. Қостанай қаласы Тобыл өзенінің сол жағалауындағы Торғай үстіртінің кең даласының таулы бөлігінде орналасқан. Бұл аймақ қыстың суық және жаздың салыстырмалы салқын мезгілдерімен сипатталады.

Алып жатқан жер аумағы 242 км².

Қаңтар айының орташа температурасы -12,9 °С-тан -22,2 °С-қа дейін. 15 қарашадан 27 наурызға дейін, яғни 133 күн, аумақта тұрақты аяз қалады. Сәуірде ауа температурасы оң мәндерге жетеді, ал мамыр айында +10 °С асады. Ең ыстық ай – шілде, оның орташа температурасы +13,5 °С-тан +20,2 °С-қа дейін. Абсолюттік максимум +41 °С. Аязсыз кезеңнің ұзақтығы 115-тен 180 күнге дейін.

Қостанай қаласы-урбанистік орталық, солтүстік макроөңірдің тірек қалаларының бірі; Қостанай облысының әкімшілік, сауда, индустриялық және әлеуметтік-мәдени орталығы.

Қаланың бәсекелестік артықшылықтары дамыған көлік инфрақұрылымы, ғылымды қажетсінетін, жоғары технологиялық, экспортқа бағдарланған өндірістер құру, жоғары білікті кадрлардың болуы, Ресей Федерациясымен ыңғайлы көлік байланыстары болып табылады.

Қостанай ауыл шаруашылығы, көлік машина жасау, жеңіл және тамақ өнеркәсібі, құрылыс индустриясы саласындағы салалық мамандандудың өңірлік орталықтарының бірі болып табылады.

Облыс орталығында тамақ және жеңіл өнеркәсіп салаларын дамыту перспективасымен индустриялық аймақ құрылуда. Сауда, шағын және орта бизнес,

денсаулық сақтау объектілері, транзиттік жүктерге қызмет көрсету және көтерме сауда кәсіпорындары белсенді дамып келеді.

Халық саны 01.09.2024 жылға - 270 921 адам.

Халықтың орташа тығыздығы-1 ш. км-ге 1 119 адам.

1-сурет. Қостанай қаласының ахуалдық схемасы

Қостанай қаласының демографиялық үдерістерінің динамикасы келешекте қоғам өміріндегі өсіп келе жатқан әлеуметтік-экономикалық өзгерістер мен қайта құрулар барысында қалыптасып келе жатқан дәстүрлі, бұрыннан қалыптасқан және жаңа қоғамдық даму факторларының жиынтығының өзара іс-қимылымен айқындалатын болады.

Қостанай қаласының демографиялық даму сипаты халықтың табиғи және көші-қон өсімімен айқындалатын болады, олардың ауқымы мен бағыты әлеуметтік-экономикалық өзгерістердің нәтижелеріне байланысты болады:

- 1) қаланың экономикалық әлеуетін дамыту;
- 2) тұрғын үй нарығын дамыту;
- 3) жұмыспен қамту және еңбекке ақы төлеу деңгейі;
- 4) мемлекеттік және жергілікті әлеуметтік саясат және басқа да факторлар.

1.2. Қолданыстағы бағдарламалық құжаттарда, аумақты дамыту жоспарларында енгізілген коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі шаралар

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 1 қыркүйектегі № 347 бұйрығымен бекітілген Коммуналдық қалдықтардың түзілу және жинақталу нормаларын есептеудің үлгілік қағидалары, Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 14 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген Халық үшін қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге арналған тарифті есептеу әдістемесі, Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрінің 2023 жылғы 18 мамырдағы № 154-ө бұйрығымен бекітілген коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі Бағдарламаны әзірлеу жөніндегі жергілікті атқарушы органдарға әдістемелік ұсынымдар негізгі нормативтік құқықтық құжаттар болып табылады.

Қалдықтарды басқарудың 2024 -2029 жылдарға арналған бағдарламасы Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 365-бабы 4-тармағының 1) тармақшасына сәйкес әзірленді: облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламаларды әзірлеуді ұйымдастырады. Қалдықтарды басқару бағдарламасы қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі негізгі құжатқа айналады және экологиялық рұқсаттың ажырамас бөлігі болып табылады.

2. Коммуналдық қалдықтарды басқарудың ағымдағы жай-күйін талдау

2.1. Қостанай қаласындағы коммуналдық қалдықтарды басқарудың ағымдағы жай-күйін бағалау

Қалдықтармен жұмыс істеудің қолданыстағы әдістерін сипаттау және бағалау деректер, ЖАО өкілдерімен кездесулер мен талқылаулар, сондай-ақ қалдықтарды жинау объектілері мен пункттеріне бару негізінде жүргізілді.

Бүгінгі таңда Қостанай қаласы бойынша фильтрат пен қоқыс газын басқару жүйесі жоқ. Сонымен қатар сұрыптау станциялары да жоқ.

Қалдықтарды бөлек жинау және ҚТҚ түзілу көздерінен сұрыптау жүйесі минималды, өйткені өткізу орындары жоқ. Полигондар мен полигондарды бақылау жүйесі дәл емес. Қоқыс таситын көліктер тығыздағыш құрылғымен жабдықталмаған, сыйымдылығы төмен, бұл сапарлар мен пайдалану шығындарын арттырады.

Контейнерлер саны жеткіліксіз. Қалдықтарды жинау контейнерлік әдіспен жүзеге асырылатын аумақта сыйымдылығы мен материалы әртүрлі контейнерлер қолданылады.

Барлық жерде 5 түрлі контейнер орнатылған: еуро контейнерлер; 0,75 текше метрге арналған темір контейнерлер; ПЭТ қалдықтары үшін торлы; шыныға, пластикке, сыра

банкасына және қағазға арналған темір; люминистентті шамдар, батареялар және т.б. үшін. Еуроконтейнерлер жанған кезде жанып кетеді; қақпақтар бұзылады. Қоқыс алаңдары көп жағдайда қоршалған.

Сонымен қатар, ҚТҚ қызметтерін пайдаланатын төлемеушілер мәселесі бар: жеке үйлердің тұрғындары қалдықтарды көршілес көп қабатты үйлердің контейнерлеріне апарды.

Сондай-ақ, контейнерлік алаңдардың толып кетуі және алаңдардың жанында рұқсат етілмеген полигондардың пайда болуы проблемасы бар. Қалдықтардың бір бөлігі белгіленбеген жерлерде жиналады. Атап айтқанда, жеке сектордың тұрғындары көп қабатты үйлердің тұрғындары төлейтін контейнерлік алаңдарда ірі габаритті (шөп, бұтақ, құрылыс қоқыстары, жиһаз, техника) қалдырады, ал көпқабатты үйлердің тұрғындары қажетсіз есіктер мен жақтауларды баспалдақ алаңында немесе аулада қалдырады. Бұл ретте ірі габаритті қалдықтарды шығару он күнде бір рет мердігерлік ұйымдармен жүргізіледі.

Мердігер ұйымдар қоқыс алаңының айналасындағы қалдықтарды жоюмен және оған іргелес аумақтарды тазалаумен айналысады.

Қаңғыбас жануарлар жинау алаңдарының жанында қалдықтармен қоректеніп, қауіпсіздікке қауіп төндіреді.

Осы Бағдарламаны әзірлеу кезінде бастапқы ақпаратты талдау қалдықтармен жұмыс істеу саласын басқарудағы проблемаларды, оның ішінде тиісті бақылаудың жоқтығын көрсетті.

2.2. Коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы инфрақұрылымның жай-күйі бойынша жалпы мәліметтер

Бүгінгі таңда қала бойынша 550 қоқыс алаңы бар, онда 1 984 контейнер орналасқан. Тұрмыстық қатты қалдықтарды жинау, әкету және қайта өңдеуді бірнеше ұйым жүргізеді: "Тазалық-2012" ЖШС, "Горизонт-2014" ЖШС және "Экопром" ЖШС. Негізгі мақсат Қостанай қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы ҚТҚ, сұйық, құрылыс және қалдықтардың өзге де түрлерін әкету, кәдеге жарату, қайта өңдеу және көму жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыратын инфрақұрылымын тіршілікпен қамтамасыз етуді қолдау болып табылады.

Өз кезегінде Қостанай қаласында қатты тұрмыстық қалдықтарды сұрыптауды "2*2" ЖШС, "Дорофеева" ЖК (eco-city), "ЭКОПРОМ НПК" ЖШС, "Атамекен 4 плюс" ЖШС және "Ибрагимова" ЖК жүргізеді.

2.3. Коммуналдық қалдықтардың морфологиялық құрамы

2022 жылдың қорытындысы бойынша Қостанай қ. ҚТҚ жинақтау көлемі 99 926 тоннаны құрады.

Төменде ҚТҚ морфологиялық құрамы берілген.

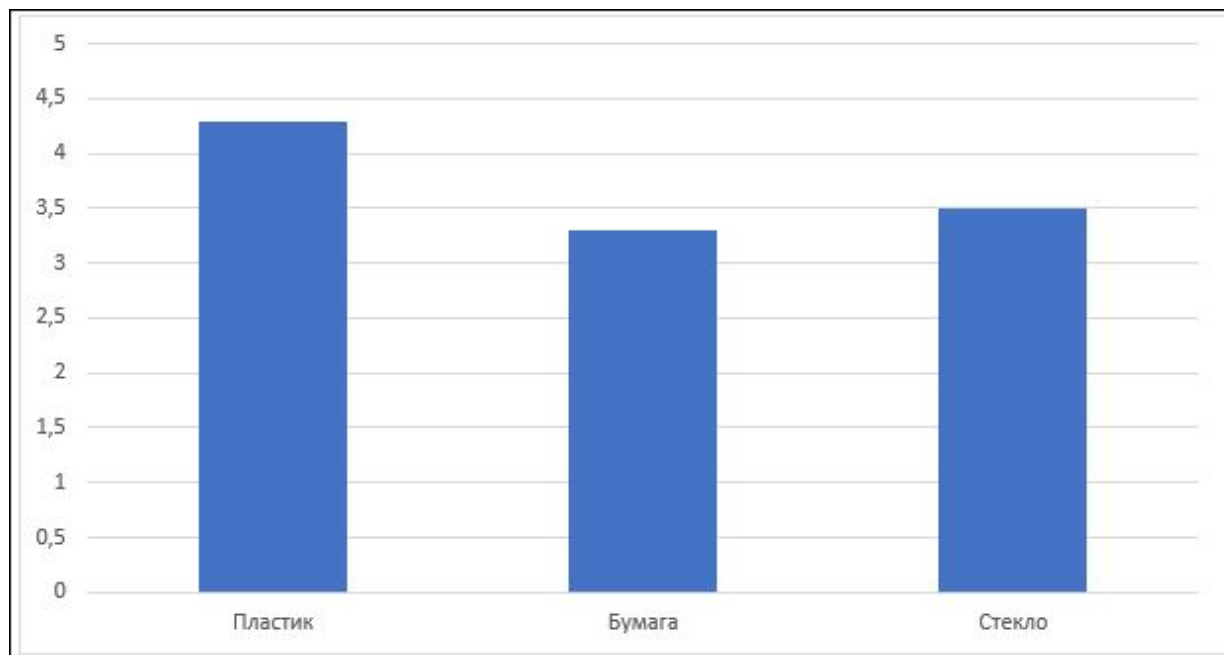

Диаграмма 1 - ҚТҚ морфологиялық құрамы, 2022 ж.

Графиктен көріп отырғаныңыздай, қоқыстың ең көп мөлшері пластик пен шыныдан келеді.

Қостанай қ. қоқысты морфологиялық талдау нәтижелері бойынша одан әрі сұрыптауға/қайта өңдеуге жарамды ҚТҚ мынадай құнды фракциялары анықталды:

- Пластик;
- Қағаз қалдықтары;
- Шыны.

Халықтың тыныс-тіршілігі процесінде қалдықтардың әртүрлі түрлері (пластик, қалайы ыдыс, қағаз, картон, шыны, тамақ қалдықтары және т.б.) түзіледі. Алайда олардың құрамы мен көлемі өзгеріске ұшырайды. Мысалы, жеке секторда қалдықтардың кейбір түрлерін халық өз бетінше кәдеге жаратады (тұрмыстық пештерде жағу, мал азығы түрінде пайдалану). Үйде кәдеге жаратуға болмайтын қалдықтар ғана шығарылады (қалайы ыдыс, шыны). Қалдықтардың мөлшерін есептеу кезінде бұл факторды ұмытпауымыз керек.

Рисунок 2. Морфологический состав ТБО

2.4. Қалдықтардың пайда болуымен, жинақталуымен, қалпына келтірілуімен және шығарылуымен ағымдағы жағдайдың сандық және сапалық көрсеткіштері

Коммуналдық қалдықтарға ҚТҚ және елді мекендерде, оның ішінде адам өмірінің нәтижесінде пайда болатын тұтыну қалдықтары, сондай-ақ құрамы мен түзілу сипаты бойынша оларға жақын өндіріс қалдықтары жатады.

ҚТҚ жинақталу нормалары - бұл уақыт бірлігіне (жыл, күн) есептелген бірлікке шығарылатын қалдықтардың мөлшері.

Жинақтау нормалары масса бірлігінде (кг) немесе көлемде (текше метр) анықталады. Түзілетін қалдықтардың саны тұрғын үйлерді абаттандыру дәрежесіне (қоқыс құбырларының, газдың, су құбырының, жылыту жүйесінің болуы), қабаттылығына, халықтың өмір сүру деңгейіне, халықты бірінші қажеттіліктегі тауарлармен қамтамасыз ету ерекшелігіне және басқа да тарихи қалыптасқан факторларға байланысты.

Жыл сайынғы статистикалық есептілік салада жұмыс істейтін компаниялар үшін есептердің екі түрін қамтиды:

- Үй шаруашылықтарынан, мекемелерден, компаниялар мен ұйымдардан ҚТҚ (индекс – қалдықтар) жинау және әкету;

- ҚТҚ сұрыптау, кәдеге жарату және сақтау (сақтау, полигондарда орналастыру) (индексі 2-қалдықтар).

Қалдықтармен жұмыс істеу саласындағы жұмыс көлеміне жинау, тасымалдау және кәдеге жарату қажет ҚТҚ мөлшері жатады. Бұл көлемдерді талдау әр түрлі себептерге

а	0	99	72	-	3 323	-	-	-	-	-	-	-	67	57
й	2	926	545										977	781
к.	2													

2-кесте. Үшінші тұлғаларға кәдеге жаратуға жіберілген қалдықтардың көлемі

Тонна													
	Жыл	Барлығы	оның ішінде										
			тамақ қалдықтары	қалдық қағаз, картон және қағаз қалдықтары	шыны қалдықтары	пластмасса, пластикалық, полиэтиленді және полиэтиленді терефталаттан жасалған қаптамалық қалдықтары	электрондық және электр жабдықтары	түсті және қара металлдың сынықтары	шиналар	ағаш, жапырағы	киімдер, тоқыма бұйымдары	Басқа қалдықтар	
Қостанай қ.	2021	4 889	-	-	-	3	-	-	-	2 078	-	2 808	
	2022	5 149	-	73	-	26	-	-	-	2 100	-	2 950	

3-кесте. Кәдеге жаратылған және көмілген қалдықтардың жалпы көлемі

Тонна						
	Жыл	Қайта өңделген қалдықтардың көлемі, тонна	оның ішінде			Қалдықтарды уақытша сақтау орындарында (алаңдарда, қоймаларда, қоймаларда) орналасқан қалдықтардың тоннада болуы
			полигон құрылысы іс-шараларына жіберілген қалдықтардың көлемі	энергия өндіретін отырып, индукцияға (жағуға) жіберілген қалдықтардың көлемі	кәдеге жаратудың басқа түрлеріне жіберілген қалдықтардың көлемі	
Қостанай қ.	2021	775	775	-	-	-
	2022	336	336	-	-	274

4-кесте. Қостанай қаласы бойынша коммуналдық қалдықтардың пайда болу және жинақталу нормалары

№	Коммуналдық қалдықтар жинақталатын объектілердің түрлері	Есептік бірлік	Коммуналдық қалдықтардың жинақталуының жылдық нормасы, м3
1	Жайлы және жайлы емес үйлер	1 тұрғын	1,92 2,29

2	Жатақханалар, мектеп-интернаттар, үйлер, қарттар үйі және басқа да осыған ұқсас объектілер	1 орын	1,75
3	Қонақ үйлер, санаторийлер, демалыс үйлері	1 орын	2,51
4	Балабақшалар, питомниктер және басқа да мектепке дейінгі мекемелер	1 орын	0,43
5	Мекемелер, ұйымдар, офистер, кеңселер, банктер, байланыс бөлімшелері	1 қызметкер	1,15
6	Емханалар, медициналық орталықтар	1 сапар	0,01
7	Ауруханалар, өзге де емдеу-сауықтыру мекемелері	1 төсек-орын	1,92
8	Мектептер және өзге де оқу орындары	1 оқушы	0,19
9	Мейрамханалар, дәмханалар, басқада көңіл көтеретін ғимараттар және қоғамдық тамақтану мекемелері	1 отыратын орын	1,68
10	Театрлар, кинотеатрлар, концерт залдары, түнгі клубтар, ойынханалар, ойын автоматтарының залы, интернет-кафелер, компьютерлік клубтар	1 отыратын орын	0,38
11	Мұражайлар, көрмелер	жалпы ауданы 1 м2	0,04
12	Стадиондар, спорт алаңдары	жобада 1 орын	0,14
13	Спорт, би және ойын залдары	жалпы ауданы 1 м2	0,16
14	Азық-түлік және өнеркәсіптік тауар дүкендері, аралас дүкендер	сауда алаңы 1 м2	0,55
15	Машиналардан сату	сауда орнының 1 м2	3,07
16	Базарлар, сауда павильондары, дүңгіршектер, дүкендер	Сауда алаңының 1 м2	0,32

17	Өнеркәсіптік, азық-түлік тауарларының көтерме базалары, қоймалары	Жалпы алаңы 1 м2	0,03
18	Тұрмыстық қызмет көрсету үйлері: халыққа қызмет көрсету	Жалпы алаңы 1 м2	0,07
19	Вокзалдар, автовокзалдар, әуежайлар	Жалпы алаңы 1 м2	0,13
20	Жағажайлар, жолдардан көше сметалары	жалпы ауданы 1 м2	0,01
21	Дәріханалар	Сауда алаңының 1 м2	0,87
22	Автотұрақтар, автомобильді жуу орындары, АЖС	1 машина-орын	4,90
23	Автомобиль шеберханалары	1 жұмысшы	6,57
24	Гараж кооперативтері, гараждар, паркингтер	1 гаражға	0,27
25	Шаштараздар, косметикалық салондар	1 жұмыс орны	1,62
26	Кір жуатын орындар, химиялық тазалау орындары, тұрмыстық техниканы жөндеу орындары, тігін ательесі	жалпы ауданы 1 м2	0,16
27	Зергерлік, аяқ киімді, сағаттарды жөндеу шеберханалары	жалпы ауданы 1 м2	1,03
28	Кішігірім жөндеу және қызмет көрсету орындары (кілттер жасау және сол сияқтылар)	1 жұмыс орны	2,15
29	Моншалар, сауналар	жалпы ауданы 1 м2	0,10
30	Қала аумағында жаппай іс-шаралар ұйымдастыратын заңды, саябақ қалдықтары	1000 қатысушы	0,09
31	Бау-бақша кооперативтері	1 учаске	0,52

2.5. Коммуналдық қалдықтарды жіктеу және жинақтау тәсілдері бойынша коммуналдық қалдықтарды басқаруды талдау

Коммуналдық қалдықтар мынадай тұтыну қалдықтары болып табылады: аралас қалдықтар және үй шаруашылықтарының бөлек жиналған қалдықтары, соның ішінде

қағаз және картон, шыны, металдар, пластмассалар, органикалық қалдықтар, ағаш, тоқыма бұйымдары, қаптама, пайдаланылған электр және электрондық жабдықтар, батареялар мен аккумуляторлар.

Аралас қалдықтар және басқа көздерден бөлек жиналған қалдықтар, егер мұндай қалдықтар табиғаты мен құрамы жағынан үй шаруашылығының қалдықтарына ұқсас болса.

Коммуналдық қалдықтарға өндіріс, ауыл шаруашылығы, орман шаруашылығы, балық шаруашылығы, септиктер мен кәріз желілерінің қалдықтары, сондай-ақ ағынды сулардың шөгінділерін, пайдаланудан шыққан көлік құралдарын немесе құрылыс қалдықтарын қоса алғанда, тазарту құрылыстарының қалдықтары кірмейді.

ҚТҚ – қатты күйдегі коммуналдық қалдықтар.

Тұтыну қалдықтары – адамның тіршілік әрекеті нәтижесінде пайда болатын, өзінің тұтыну қасиеттерін толық немесе ішінара жоғалтқан өнімдер және (немесе) бұйымдар, олардың қаптамасы және өзге де заттар немесе олардың қалдықтары, жарамдылық мерзімі не пайдалану мерзімі олардың агрегаттық жай-күйіне қарамастан аяқталған, сондай-ақ меншік иесі өз бетінше физикалық түрде құтылған не тұтыну қалдықтары разрядына құжаттамалық ауыстырған қалдықтар.

Мамандандырылған ұйымдар – коммуналдық қалдықтарды жинау, сұрыптау, тасымалдау, қалпына келтіру және (немесе) жою жөніндегі қызметті жүзеге асыратын дара кәсіпкерлер немесе заңды тұлғалар.

Экологиялық кодекстің 327-бабына сәйкес мамандандырылған ұйымдар тиісті операцияларды адамдардың өміріне және (немесе) денсаулығына зиян келтіру, экологиялық залал келтіру қатерін төндірмейтіндей етіп және атап айтқанда:

1) суға, оның ішінде жерасты суларына, атмосфералық ауаға, топыраққа, жануарлар дүниесі мен өсімдіктер әлеміне тәуекелсіз;

2) ландшафтар мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтарға теріс ықпалын тиізбей орындауға міндетті.

Коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушысының 2021 жылғы 2 желтоқсандағы №482 бұйрығымен бекітілген қалдықтарды бөлек жинауға, оның ішінде техникалық, экономикалық және экологиялық орындылығы ескеріле отырып, міндетті бөлек жинауға жататын қалдықтардың түрлеріне немесе топтарына (түрлерінің жиынтығына) қойылатын талаптарға сәйкес жүзеге асырылады (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25595 болып тіркелген).

Бөлек жинау келесі фракциялар бойынша жүзеге асырылады:

1) "құрғақ" (қағаз, картон, металл, пластик және шыны);

2) "ылғалды" (тамақ қалдықтары, органикалық заттар және басқалар).

Қалдықтардың "құрғақ" фракциясын жинау қалдықтарды қабылдаудың стационарлық және жылжымалы пункттерін ұйымдастыру арқылы, оның ішінде

қалдықтарды қабылдауға арналған автоматты құрылғылар арқылы немесе ҚТҚ жинауға арналған контейнерлік алаңдарда бөлек жинауға арналған контейнерлерді орналастыру арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

"Құрғақ" және "ылғалды" фракцияларды жинауға арналған контейнерлер

Коммуналдық қалдықтарды шығару кесте бойынша жүзеге асырылады. Коммуналдық қалдықтарды тасымалдау шығындарын азайту үшін белгіленген санитарлық және табиғатты қорғау талаптарына сәйкес келетін қалдықтарды шығарудың минималды жиілігі қабылданады.

Шығару жиілігін белгілеу кезінде коммуналдық қалдықтардың түзілу көлемін, олардың морфологиялық құрамын, жинау үшін қолданылатын контейнерлердің түрі мен санын (контейнерлер арқылы жинау кезінде) назарға алған жөн.

Коммуналдық қалдықтарды шығару жүйесі мыналарды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, отын тұтынуды барынша азайту мақсатында құрылады:

1) көлік құралдарының қозғалыс маршруттары жолдағы арақашықтықтар мен кідірістерді барынша азайту ескеріле отырып әзірленеді;

2) көлік құралдары үнемі техникалық қызмет көрсетуден өтеді, шинаның қысымы ұсынылған деңгейде сақталады, ал қалдықтарды басатын жабдыққа үнемі қызмет көрсетіледі.

Егер коммуналдық қалдықтар бөлек жиналса, қалдықтардың әр санаты (фракциясы) үшін шығарудың өзіндік жиілігі анықталады.

Кодекстің 365-бабының 6-тармағына сәйкес коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрауыштары (электрондық және электр жабдықтар, құрамында сынап бар қалдықтар, батареялар, аккумуляторлар және өзге де қауіпті құрамдастар) бөлек жиналуға және арнайы бейімделген кәсіпорындарға қалпына келтіруге берілуге тиіс.

Кодекстің 336-бабының 1-тармағына сәйкес мамандандырылған ұйымдар қауіпті қалдықтарды қайта өңдеу, залалсыздандыру, кәдеге жарату және (немесе) жою жөніндегі жұмыстарды орындау (қызметтер көрсету) үшін қызметтің тиісті кіші түрі бойынша қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды орындауға және қызметтерді көрсетуге лицензия алады.

Коммуналдық қалдықтарды жинауға тартылған персонал контейнерлермен және коммуналдық қалдықтармен қауіпсіз жұмыс істеу, сондай-ақ коммуналдық қалдықтарды жинауға арналған жабдықты дұрыс пайдалану бойынша нұсқамадан және оқытудан өтеді.

Сондай-ақ персонал еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға сәйкес жеке қорғану құралдарымен (қолғап, мамандандырылған киім, қорғаныш көзілдірік, аяқ киім, және қажет болған жағдайда респираторлар) қамтамасыз етіледі.

Экологиялық кодекстің 368-бабының 4-тармағына сәйкес ҚТҚ коммуналдық қалдықтарды тасымалдау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілері тиісті қызметтер көрсету кезінде мынадай талаптарды сақтауға:

1) ҚТҚ тасымалдауға арналған арнайы жабдықталған көлік құралдарын пайдалануға;

2) көлік құралдарын "Қазақстан Республикасы қоршаған ортасының және табиғи ресурстарының жай-күйі туралы ұлттық дерекқор" ақпараттық жүйесіне қосылған спутниктік навигациялық жүйелермен жабдықтауға және бұл жүйелерді үнемі жұмыс жағдайында ұстауға;

3) ҚТҚ меншік иелерімен шарттар жасасуға;

4) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын сақтауға тиіс.

ҚТҚ әкетуді жүзеге асыратын көлік құралдарының қозғалысын қадағалау жөніндегі спутниктік навигациялық жүйелердің деректері Экологиялық кодекстің 368-бабының 3-тармағына сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган ұйымдастыратын "Қазақстан Республикасының қоршаған ортаның және табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі" ақпараттық жүйесінің кіші бөліміне енгізіледі.

ҚТҚ тасымалдауға, бояуға, арнайы айрықша белгілермен жабдықтауға және көлік құралдарын жабдықтауға, сондай-ақ тиеу-түсіру жұмыстарына қойылатын талаптар Кодекстің 368-бабының 5-тармағына сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган бекіткен тізбеге енгізілген Қазақстан Республикасының Ұлттық стандарттарында белгіленеді.

Кодекстің 367-бабының 6-тармағына сәйкес коммуналдық қалдықтарды өз бетінше әкету кезінде заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлер Экологиялық кодекстің талаптарын сақтауға, сондай-ақ коммуналдық қалдықтарды қайта өңдеуді және (немесе) көмуді жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілерімен шарттар жасасуға міндетті.

Экологиялық кодекстің 367-бабының 7-тармағына сәйкес ҚТҚ жинауды және тасымалдауды жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілері немесе ҚТҚ-ны өз бетінше әкетуді жүзеге асыратын қалдықтардың меншік иесі мұндай қалдықтарды ҚТҚ-ны қалпына келтіруді жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілеріне жеткізуді қамтамасыз етеді.

Коммуналдық қалдықтарды тасымалдау кезінде оларды коммуналдық қалдықтарды жинау және тасымалдау жөніндегі қызметтерді көрсетуге арналған шартта белгіленген тығыздаудың шекті рұқсат етілген мәнінен тыс тығыздауға жол берілмейді.

Жылжымайтын объектілерді салуды және (немесе) жөндеуді жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар құрылыс және ірі габаритті қалдықтарды арнайы бөлінген орындарға дербес әкетуді жүргізуі қажет.

Коммуналдық қалдықтарды басқару технологияларын таңдау кезінде технологиялық процестерде бастапқы шикізат немесе негізгі шикізатқа қосымша ретінде қолдануға болатын қайталама шикізаттың соңғы өнімін алуды қамтамасыз ететін технологиялар басым болып табылады.

Коммуналдық қалдықтарды өңдеу технологияларын таңдау кезінде коммуналдық қалдықтарды автоматтандырылған сұрыптау технологиялары басым болып табылады.

Коммуналдық қалдықтарды басқару кезінде қосалқы операцияларды жүзеге асыру кезінде олардың жаңа өнімге, коммуналдық қалдықтарды көму және (немесе) жағу объектілеріне түсуін болдырмау мақсатында олардан коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін (электрондық және электр жабдықтары, құрамында сынабы бар қалдықтар, батареялар, аккумуляторлар және өзге де қауіпті компоненттер) алуды қамтамасыз ету қажет.

ЖАО халыққа коммуналдық қалдықтарды жинаудың, кәдеге жаратудың және қайта өңдеудің ұтымды жүйесі туралы, оның ішінде қайталама ресурстарды (шикізатты) бөлек жинауды, коммуналдық қалдықтар компоненттерінің (қағаз, пластик, органикалық қалдықтар және т.б.) рұқсатсыз жағылуын болғызбауды және жеке тұрғын үй құрылысы секторында (жеке сектор) органикалық қалдықтарды компосттауды енгізу жөнінде ақпараттық кампаниялар жүргізеді.

ЖАО коммуналдық қалдықтарды басқару объектілерін салуға және (немесе) орналастыруға, оның ішінде контейнерлік алаңдарды және қайталама шикізатты қабылдау пункттерін жайластыру үшін жер учаскелерін бөледі және жер учаскелерінің шекараларын ресімдеуді қамтамасыз етеді.

ЖАО тиісті аумақ шегінде коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеу саласындағы жеке және заңды тұлғалардың қызметіне бақылауды жүзеге асырады, сондай-ақ қайта өңдеу немесе қоқыс жағу зауытын салуға ТЭН әзірлеу туралы шешім қабылдайды.

Коммуналдық қалдықтардың жекелеген түрлерін басқару:

1) қағаз және картон қалдықтарын басқару:

қағаз бен картон қалдықтарын жинау кезінде оларға пластикалық майлағыштардың, органикалық еріткіштердің, майлардың, лактардың, бояулардың, эмульсиялардың, химиялық заттар мен ластаушы заттардың түсуіне жол бермеу керек;

қағаз және картон қалдықтарын жинақтауға арналған үй жайлар ылғалға төзімділікпен және атмосфералық әсерді болдырмаумен қамтамасыз етіледі;

қағаз және картон қалдықтары көліктің барлық түрлерімен тасымалданады;

қағаз және картон қалдықтарын қалпына келтіру жаңа бұйымдарды (қағаз және картон, эковат, құрылыс материалдары) өндіру үшін физикалық, химиялық және басқа да тәсілдермен жүзеге асырылады;

2) пластик қалдықтарын басқару:

пластмасса қалдықтарын жабық жерде немесе ашық ауада оқшауланған еденде сақтау керек. Ашық аспан астында пластик қалдықтарының жиналуы кезінде оларды оқшаулағыш пленканың көмегімен ауа райы жағдайларына байланысты рұқсатсыз кіруден, ластанудан немесе бүлінуден қорғау қамтамасыз етіледі;

пластмасса қалдықтары көліктің барлық түрлерімен тасымалданады;

пластмасса қалдықтарын қалпына келтіруді технологиялық процестердің экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ететін технологиялар мен жабдықтарды қолдана отырып, мамандандырылған ұйымдар жүзеге асырады;

3) шыны ыдыстың қалдықтарын басқару:

жинақтау алаңында шыны ыдыстың қалдықтарын ластайтын материалдар мен заттар (қышқылдар, сілтілер, тұздар, органикалық еріткіштер, бояулар, лактар, құрылыс ерітінділері және басқалар) орналастырылмайды;

шыны ыдыстың қалдықтары бүлінуді болдырмауға бағытталған шараларды қабылдай отырып, көліктің кез келген түрімен тасымалданады;

шыны ыдыстың қалдықтарын тасымалдау, тиеу және түсіру кезінде олардың сақталуын, механикалық әсерлерден қорғалуын қамтамасыз ететін шаралар қабылдау қажет.

Шыны ыдыстың қалдықтарын қалпына келтіру қоршаған орта үшін қауіпсіздік талаптарын сақтау шартымен жүзеге асырылады: қайта пайдалануға арналған шыны ыдыстың қалдықтарын дайындау (түсі бойынша сұрыптау, жуу, өңдеу);

жаңа өнімдерді (шыны жүн, шыны ыдыс, шыны талшық, плитка) өндірумен механикалық және термиялық әдістермен.

Жеке кәсіпкер немесе заңды тұлға меншік нысанына және ведомстволық тиесілілігіне қарамастан, құрамында сынабы бар қалдықтардың меншік иесі ретінде мамандандырылған кәсіпорынды таңдау кезінде қалдықтардың пайда болу көзінен қайта өңдеу орнына ең аз орын ауыстыруын қамтамасыз ету жолымен тасымалдау кезінде санитариялық-эпидемиологиялық және экологиялық тәуекелдерді болдырмауды қамтамасыз етеді.

Атап айтқанда, пластмассаның әртүрлі түрлерінен алынған қайта өңдеу материалдары, одан әртүрлі пластикалық бұйымдар жасаудан басқа, маталардың кейбір түрлерін, киім оқшаулағыштарын, жастық толтырғыштарын, көрпелерді, жұмсақ жиһазға арналған тығыздағыш материалдарды өндіруде, құрылыс материалдарының жекелеген түрлерін өндіруде қолданылады.

Макулатура қағаз, картон, орау өнімдері сияқты әртүрлі қағаз өнімдерін, сондай-ақ құрылыс материалдарының кейбір түрлерін өндіруде қолданылады.

Шыныдан шыны жүн өндіруге болады, сонымен қатар шыны ыдыстарды өндіруге қолдануға болады.

Осылайша, қайта өңделген / сұрыпталған қоқысты тұтынушылар қоқыс өңдеушілерден бастап дайын өнім өндірушілерге дейінгі көптеген кәсіпорындар болады деген қорытынды жасауға болады.

Қазіргі уақытта Қостанай қ. қағаз өңдеу кәсіпорны бар, бірақ қайта өңдеу зауыты жоқ, қазіргі уақытта Қазақстанның басқа қалаларына қайта өңдеу шикізатын жіберу мәселесі шешілуде. Келешек жоспарда ТЭН әзірлеу және қайта өңдеу немесе қоқыс жағу зауытын салу бар.

3. Мақсаттар, міндеттер және нысаналы көрсеткіштер

3.1. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері

Осы бағдарламаны әзірлеудің мақсаты Қостанай қаласында қоршаған ортаны қорғауды және онда тұратын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы жағдайларын қамтамасыз ететін коммуналдық қалдықтарды интеграцияланған басқару жүйесін құру болып табылады.

Міндеттері:

- коммуналдық қалдықтарды тұрақты шығаруды ұйымдастыру;
- оларды бөлек жинауды көздейтін қажетті инфрақұрылымды құру және оның жұмыс істеуі;
- ҚТҚ қайта өңдеу және кәдеге жарату жүйесін дамыту;
- коммуналдық қалдықтарды қауіпсіз көмуді қамтамасыз ету;
- тұрғындардың, мемлекеттік мекемелердің және басқа да заңды тұлғалардың коммуналдық қалдықтарды дұрыс өңдеу бойынша хабардарлығын арттыру.

3.2. Бағдарламаның нысаналы көрсеткіштері

- қалдықтарды бақылау мүмкіндігімен мониторинг жүйесін ұйымдастыру;
- ҚТҚ бөлек жинау жүйесіне көшу;
- қолданыстағы санитарлық полигондарды қайта құру;
- қоқыс жағу зауытының немесе қоқыс тиеу станцияларының ТЭН әзірлеу немесе полигонның жаңа құрылысы;
- рұқсат етілмеген полигондарды жою;
- Қостанай қаласында "қалдықтармен жұмыс істеу" автоматтандырылған геоақпараттық жүйесін енгізу;
- ҚТҚ терең өңдеу технологиясын таңдауды негіздеу үшін ҚТҚ морфологиялық құрамы бойынша бастапқы деректерді жинау және талдау;
- халықты ҚТҚ жинау және әкету және қызметтер үшін төлемдерді 80% дейін жинаумен қамту.

4. Негізгі бағыттар, алға қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу жолдары

4.1. Қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізудің негізгі бағыттары, жолдары

Бағдарлама ҚТҚ жинау, тасымалдау, кәдеге жарату және көму саласындағы көп қырлы жақсартуларға бағытталған. Біріншіден, Бағдарлама шығындарды азайту және жалпы тиімділікті қамтамасыз ету мақсатында оңтайландырылған процестерді енгізу арқылы жүйенің тиімділігін арттыруға тырысады. Сонымен қатар, қалдықтарды басқару шеңберінде көрсетілетін қызметтердің тұрақтылығы мен сенімділігін қамтамасыз етуге баса назар аударылады.

Бағдарламаның маңызды аспектісі экологиялық және әлеуметтік қолайлылыққа ұмтылу. Бұған экологиялық таза технологияларды енгізу және білім беру бағдарламалары арқылы жұртшылықты белсенді тарту және қалдықтарды басқару саласындағы әлеуметтік бастамаларды қолдау кіреді.

Негізгі міндеттердің бірі қалдықтарды сұрыптау және қайта өңдеу үшін инфрақұрылымды дамыту арқылы қол жеткізілетін ҚТҚ өңдеу үлесін ұлғайту. Қостанай қаласында қайта өңдеу зауытын салу қажет.

Соңында, Бағдарлама қалдықтарды қауіпсіз көмуді қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл жерлеу кезінде санитарлық нормаларды сақтауды және жер асты суларының ластануын болдырмауға бағытталған технологияларды енгізуді қамтиды. Бағдарлама шеңберінде жалпы күш-жігермен қоғамның әртүрлі аспектілері мен мүдделерінің кешенін ескере отырып, коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеудің тұрақты және жауапты жүйесін құру үшін қадамдар жасалуы тиіс.

Негізгі бағыттардың бірі қалдықтарды жинау, тасымалдау, қайта өңдеу және кәдеге жарату үшін инфрақұрылымды жаңғырту және дамыту болып табылады. Бұған заманауи құрастыру пункттерін салу, бөлек жинауға арналған контейнерлерді орнату және тасымалдау жүйесін жаңарту кіреді.

Үй шаруашылықтары мен кәсіпорындар деңгейінде қалдықтарды бөлек жинауды ынталандыру маңызды бағыт болып табылады. Бұл қайта өңдеу және кәдеге жарату процестерін оңтайландыруға мүмкіндік береді.

Бағдарлама қайта өңдеу компанияларымен серіктестік құру және қайта өңдеу материалдары үшін жергілікті нарықтардың дамуын қолдау арқылы қайта өңдеу мен кәдеге жаратуды белсенді түрде дамытады.

Бағдарламаны сәтті жүзеге асыру үшін бөлек жинау, тұрақтылық және экологиялық жауапкершілік ережелері туралы жұртшылықты қалыптастыру және хабардар ету маңызды.

Қойылған мақсаттарға қол жеткізу іс-шаралар кешенімен қамтамасыз етіледі, олардың ішінде:

- коммуналдық ұйымның жеке сектордың, кәсіпорындардың, сауда нүктелерінің және т. б. қалдықтарды шығаруын ұйымдастыру;

- мемлекет пен жеке кәсіпкерлік субъектілері арасындағы ынтымақтастықты көздейтін Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 366-бабына сәйкес мемлекеттік-жекешелік әріптестік тетігін қолдану.

Экологиялық жағдайды жақсарту үшін қалдықтарды басқару қызметінен туындаған зиянды жою маңызды. Осы қызметті сипаттайтын көрсеткіштердің арасында:

- жойылған қоқыс үйінділерінің жалпы санынан үлесі (саны);
- коммуналдық қалдықтарды рұқсатсыз орналастыру орындарының санын азайту;
 - нормативтік жағдайға келтірілген коммуналдық қалдықтарды жинау және жинақтау орындарының үлесі (контейнерлік алаң).

Экономикалық көрсеткіштер арасында мыналар бар:

- коммуналдық қалдықтарды қайта өңдеу саласында жаңа жұмыс орындарын құру;
 - коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау жүйесін ілгерілетуге, инвесторлар өндіретін қайталама шикізатты жинау бойынша акциялар өткізуге бағытталған тартылған инвестициялардың көлемі (ПЭТ бөтелке, полиэтилен, картон қаптама, жұмыртқадан жасалған науалар және т. б.);
 - қоқыс шығарудан және оларды көмуден түсетін қосымша салық түсімдері.

Бағдарлама мақсатқа жетудің нақты қадамдары мен мерзімдерін анықтайтын қалдықтарды басқарудың ұзақ мерзімді стратегиясын әзірлеуді және енгізуді көздейді.

Бағдарлама құрастыру пункттерін, қайта өңдеу зауыттарын және тасымалдау жүйелерін қоса алғанда, инфрақұрылымды жаңғыртуға және салуға қаражат бөлуді көздейді.

Бағдарлама контейнерлерді толтыруды бақылау жүйелері және ГАЖ технологиясын қолдана отырып, қалдықтарды жинау маршруттарын оңтайландыру сияқты заманауи технологияларды енгізуге бағытталған. Сондай-ақ қалдықтарды қабылдау пункттерін ашу (пластмасса, шыны ыдыстар, қағаз).

4.2. Белгіленген нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізуді қамтамасыз ету шаралары, сондай-ақ Бағдарламаны іске асыруға қолдау және жағдайлар жасау

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 37-бабының талаптарына сәйкес қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіштері деп қоршаған ортаның жекелеген құрамдастары жай-күйінің сандық және сапалық сипаттамаларының және қоршаған ортаны қорғау және белгілі бір уақыт кезеңінде қол жеткізілуге тиіс қалдықтарды тиімді басқару жөніндегі шаралардың қамтамасыз етілу деңгейін сипаттайтын өзге де көрсеткіштердің жиынтығы түсініледі. Сапаның нысаналы көрсеткіштері әрбір облыс, республикалық маңызы бар қала және астана деңгейінде белгіленеді.

Сапаның нысаналы көрсеткіштері белгіленетін ең төмен индикаторлар тізбесіне міндетті түрде коммуналдық қалдықтардың түрлері бойынша көрсеткіштер – оларды

бөлек жинау, қайта пайдалануға дайындау, қайта өңдеу, кәдеге жарату және жою (жою және (немесе) көму) үлесі енгізіледі.

Нысаналы көрсеткіштер полигонға түсетін қалдықтардың санын азайту, қайта пайдалануға және қайта өңдеуге жарамды шығарылатын қалдықтардың көлемін ұлғайту, қалдықтарды бөлек жинау үлесін ұлғайту, қалдықтарды азайту және оларды қайта пайдалану процестеріне аймақ тұрғындары мен кәсіпкерлердің көбірек санын тарту үшін әзірленеді.

Экологиялық кодекстің 37-бабының 8 және 9-тармақтарына сәйкес сапаның нысаналы көрсеткіштері сапаның экологиялық нормативтері сақталмайтын әкімшілік-аумақтық бірліктер, аумақтар үшін сапаның нысаналы көрсеткіштері он жылдан аспайтын мерзімде сапаның экологиялық нормативтеріне кезең-кезеңмен қол жеткізуді қамтамасыз ететіндей етіп белгіленуге тиіс. Сапаның экологиялық нормативтері сақталатын тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің аумақтарында сапаның экологиялық нормативтерімен салыстырғанда қоршаған орта сапасының неғұрлым жоғары деңгейін қамтамасыз ететін сапаның нысаналы көрсеткіштері белгіленуі мүмкін.

Коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі қызметті және өсу/құлау динамикасын сипаттайтын көрсеткіштер ретінде мынадай көрсеткіштер айқындалды:

Коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасын іске асырудың нысаналы көрсеткіштері

№	Нысаналы көрсеткіш	Ағымдағы көрсеткіш	Жоспарлы көрсеткіш				
			2024	2025	2026	2027	2028
1	қалдықтарды бөлек жинау үлесі, %	10	10	15	20	25	31
2	қалдықтарды полигонға шығаратын кәсіпорындардың саны, дана	3	3	3	3	3	3
3	халықты коммуналдық қалдықтарды шығарумен қамту, %	60	60	65	70	75	80

4.3. Коммуналдық қалдықтарды жинауды, тасымалдауды, қалпына келтіруді және жоюды жүзеге асыратын субъектілер қызметінің мониторингі

"Тазалық-2012" ЖШС

Жарғылық капиталға қатысу үлесінің 100% сенімгерлік басқаруға бере отырып, "Қостанай қаласы әкімдігінің мемлекеттік активтер және сатып алу бөлімі" ММ, ТКШ бөлімі және "Тазалық – 2030 және К" ЖШС арасында жасалған сенімгерлік басқару туралы 2018 жылғы 7 тамыздағы № 4 шарт негізінде әрекет етеді.

Кәсіпорынның балансында 120 бірлік санындағы арнайы техника, ҚТҚ үшін 1769 контейнер, "кәріздік қарау люктері" және "ішкі қауіпсіздік торлары" өнімдерін шығаратын полиэтиленді қайта өңдеу цехы, бокстар, әкімшілік ғимарат, "Северный" ҚТҚ полигоны (1999 жылы құрылған, Федоров трассасынан 5 км қашықтықта орналасқан, жалпы ауданы 30, 9 га құрайды).

"Северный" полигонында әкімшілік ғимарат (суық үлгідегі ангар); электр жарығы; 4 жағынан торлы қоршау (траншея) бар.

2022 жылғы қазандағы жағдай бойынша полигондағы ҚТҚ көлемі 5 814 198 015 м³ құрайды, бұл пайыздық қатынаста полигонның толтырылуының 85% құрайды.

Құрылыс қоқыстарын әкетуге және қайта өңдеуге лимит бар, құрылыс қоқыстары полигонда заңды тұлғалармен шарттық міндеттемелерге сәйкес 4 мың тоннадан аспайтын көлемде орналастырылады (құрылыс қоқыстарының лимиті "Қостанай облысы бойынша экология департаменті" РММ-де белгіленген).

2023 жылдың қазан айындағы жағдай бойынша полигонға 438,56 тонна (274,1 м³) құрылыс қоқысы шығарылды.

Қаланың тұрғын және тұрғын емес үй-жайларының аулаларында кәсіпорынмен 496 контейнерлік алаң орнатылды, оның ішінде: 347 алаңда – 1283 темір контейнер, 149 алаңда-457 еуроконтейнер; 10 контейнер бункері және ПЭТ-бөтелкелерді жинауға арналған 19 тор.

Өз кезегінде, "Тазалық-2012" ЖШС абоненттерінің жалпы саны 220 981 (тұратындар саны 270 921) құрайды, оның ішінде: жеке тұлғалар – 97110, заңды тұлғалар – 3 390.

"Горизонт-2014" ЖШС

Кәсіпорынның балансында Тобыл қаласының оңтүстік-шығыс бөлігінде орналасқан жалпы ауданы 37 Га болатын Полигон да бар. Полигонда сұрыптау желісі бар.

2022 жылғы 14 қазандағы жағдай бойынша полигондағы ҚТҚ көлемі-156 127 тонна, бұл пайыздық қатынаста полигонның толтырылуының 19% - құрайды.

"Горизонт-2014" ЖШС тұрмыстық қатты қалдықтарды шығару, сұрыптау және көму бойынша шаруашылық қызметті жүзеге асырады. Кәсіпорын тұрғындардан 215 контейнердің 54 контейнерлік алаңынан әкетуді жүзеге асырады.

"Горизонт-2014" ЖШС тұтынушыларының жалпы саны 11 176 абонентті құрайды, оның ішінде: жеке тұлғалар – 10 276 абонент, заңды тұлғалар – 900.

Бұл ретте, "Горизонт-2014" ЖШС қызмет көрсету аймағына: Заречный кенті, Мичурина кенті, Тобыл қаласы, Қонай шағын ауданы және Қостанай қаласы кіреді.

Қостанай қаласында 167 орыннан 292 контейнер (оның ішінде ЖШС тиесілі емес) аптасына 2-3 рет өтінімнің түсуіне қарай әкетіледі.

Өз кезегінде, Қостанай қаласында "Горизонт-2014" ЖШС ҚТҚ қызметтерін тек заңды тұлғаларға, ал Қонай шағын ауданында, Заречный кентінде, Мичурина кентінде, Тобыл қаласында, оның ішінде жеке тұлғаларға көрсетеді.

"ЭкоСити КСТ" ЖШС

PGG-7 гидравликалық пресс – 1 дана бар

Жыл	Қызметкерлер саны	Бір жыл ішіндегі жиынтық кіріс	Іске асырылды Қағаз (тонна)	Сатылған картон (тонна)	Сатылған қалдық қағаздың жалпы көлемі (тонна)
2021	1	42 348 019	270	256,582	526,582
2022	4	96 758 456	139,88	797,501	937,381
2023	3	22 348 928	80	233,415	313,415
2024	2	625 000	14	0	14

"Clean City" ЖК

PGG-10 гидравликалық пресс – 1 дана бар

	Жұмыстар саны - шындар	Бір жыл ішіндегі жиынтық кіріс	Іске асырылды Қағаз (тонна)	Іске асырылды - бірақ Картон (тонна)	Сатылған қалдық қағаздың барлығы (тонна)
2021	9	77 320 099	1 167,414	353,847	1 521,261
2022	8	59 915 228	775,622	95,589	871,211
2023	5	49 008 824	451,489	364,479	815,968
2024	4	14225614	190,632	90,341	280,973

4.4. Бағдарламаны дамытуды мемлекеттік реттеудің қолданыстағы саясатын талдау және болжамды есептеулерді модельдеу

Қостанай облысында 2024-2028 жылдарға арналған қалалар мен аудандар үшін қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіштері әзірленді.

2028 жылға дейін бөлек жинаудың нысаналы көрсеткіші түзілетін қалдықтардың жалпы көлемінің 31% мөлшерінде белгіленген. Бөлек жинау үшін = сұрыпталған қалдықтардың көлемі, тонна немесе м³/түзілген қалдықтардың көлемі, тонна немесе м³ *100% формуласы бойынша есептеледі.

Қабылданған шаралардың тиімділігін бағалау үшін келесі кестеде ұсынылған есептілікті қалыптастыру қажет:

Есеп беруге арналған деректер	Есептерді кім ұсынады	Кезең	Есеп беру нысаны
	- қалдықтарды шығару жөніндегі коммуналдық ұйымдар; - қайта	Күнтізбелік жыл	Қалдықтарды түгендеу туралы есеп https://oos.ecogeo.gov.kz/ сайтында.

Пайда болған коммуналдық қалдықтардың көлемі	өңделетін қалдықтарды жинау кәсіпорындары, - ҚТҚ полигондар		Мемлекеттік органның сұрауы бойынша анықтама
Қайта өңдеуге берілген коммуналдық қалдықтардың көлемі	- қалдықтарды шығару жөніндегі коммуналдық ұйымдар; - қайта өңделетін қалдықтарды жинау кәсіпорындары, - ҚТҚ полигондар	Күнтізбелік жыл	Қалдықтарды түгендеу туралы есеп https://oos.ecogeo.gov.kz/ сайтында. Мемлекеттік органның сұрауы бойынша анықтама
Көмілген қалдықтардың көлемі	- ҚТҚ полигондары	Күнтізбелік жыл	Қалдықтарды түгендеу туралы есеп https://oos.ecogeo.gov.kz/ сайтында. Мемлекеттік органның сұрауы бойынша анықтама
Қостанай қаласы бойынша коммуналдық қалдықтардың пайда болу және жинақталу нормасы (күнтізбелік жыл)	ЖАО	-	- Қостанай қаласында коммуналдық қалдықтардың пайда болу және жинақталу нормалары бекітілген.
Контейнерлер алаңдарының саны	ЖАО	-	Есеп, анықтама
Контейнер алаңындағы әр түрлі қалдықтарға арналған контейнерлер саны	ЖАО	-	Есеп, анықтама
қалдықтарды шығарумен, сұрыптаумен және кәдеге жаратумен айналысатын кәсіпорындардың саны	ЖАО	-	Есеп, анықтама
Анықталған және жойылған рұқсат етілмеген полигондардың саны	ЖАО	-	Есеп, анықтама
Қайталама қалдықтарды бөлек жинау үлесі	ЖАО	-	Есеп, анықтама

5. Қажетті ресурстар

Бағдарламаны қаржыландыру көздері жергілікті бюджет, қалдықтарды жинау, әкету, кәдеге жарату және қайта өңдеудегі мүдделі ұйымдардың меншікті қаражаты, өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелерінің операторы (Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 388-бабы 1-тармағының 10) тармақшасына сәйкес кәдеге жарату төлемі түрінде оның банктік шотына өндірушілер мен импорттаушылардан түскен қаражаттан), отандық, халықаралық қаржы экономикалық ұйымдардың немесе донор елдердің гранттары, екінші деңгейдегі

банктердің кредиттері және басқалар, Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған дереккөздер болуы мүмкін.

Коммуналдық қалдықтарды азайту жөніндегі іс-шараларды төлеу көздерінің бірі, оларды басқару қоршаған ортаға теріс әсер еткені үшін төлем ретінде түсетін жергілікті бюджет қаражаты болуы мүмкін. Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 64-бабының 1-тармағына сәйкес "Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шараларға қаражат бағыттау нормативі Қазақстан Республикасының Экология кодексінде көзделген қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленген және бекітілген жылдың алдындағы үш жыл ішінде жергілікті бюджетке түскен қоршаған ортаға жағымсыз әсер еткені үшін төлемақының кемінде бір жүз пайызы мөлшерінде қабылданады".

Қалдықтарды басқару жөніндегі Бағдарламаны іске асыру шеңберінде қаржыландыру жоспары

Жыл	Қаржыландыру сомасы, мың теңге
2024- 2029	Бюджетке сәйкес *

6. Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

Мақсаттарға қол жеткізу және міндеттерді орындау үшін бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленді, ол төменде келтірілген.

Іс-шаралар жоспары міндеттер мен көрсеткіштер бойынша топтастырылған, мерзімдері мен жауапты орындаушылар көрсетілген. Іс-шаралар жоспары күтілетін нәтижелерге қол жеткізу мақсатында Бағдарламаның барлық жауапты орындаушыларының жұмыстарына кешенді көзқарас пен үйлестіруді қамтамасыз етеді.

Іс-шаралар жоспарын түзету мониторинг нәтижелері бойынша негізделген ұсыныстар болған кезде қажеттілігіне қарай жүзеге асырылады. Мониторинг нәтижелері бойынша қойылған мақсаттарға, міндеттерге және нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізу мүмкін болмаған жағдайда өзге де іс-шаралар айқындалады және анықталған проблемалық мәселелер бойынша шаралар қабылданады.

Мониторинг нәтижелері бойынша ТКШ бөлімі мыналарға бағытталған шешімдер шығарады:

1) Бағдарламалардың белгіленген мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу мақсатында жоспарланған іс-шараларды іске асырудың (өзге де іс-шараларды айқындаудың) тиімділігін арттыру;

2) анықталған проблемалық мәселелер бойынша шаралар қабылдау.

ТКШ бөлімі Бағдарламаның тапсырыс берушісі ретінде келесі функцияларды жүзеге асырады:

1) Бағдарламаның барлық орындаушыларының іс-қимылын үйлестіре отырып, Қостанай қаласының аумағында коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы

міндеттерді шешуге бірыңғай орталықтандырылған кешенді тәсілді қалыптастырады және қамтамасыз етеді;

2) Қостанай облысының әкімдігімен бюджеттік қаражат есебінен Бағдарламаны іске асыруға арналған қаржылық шығындар бойынша өзара іс-қимыл жасайды;

3) Бағдарлама іс-шараларының іске асырылуына мониторингті жүзеге асырады, коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға жауапты Қостанай қаласы әкімінің орынбасарына талқылау үшін мониторинг нәтижелерін шығарады;

4) Бағдарламаға тиісті өзгерістер енгізу қажеттілігін негіздей отырып, іс-шараларды, нысаналы көрсеткіштерді, Бағдарлама іс-шараларын іске асыруға арналған шығындарды түзетуді, оның ішінде келіп түскен ұсыныстар негізінде жүзеге асырады;

5) Бағдарлама іс-шараларының іске асырылу барысын тексеруге қатысады;

6) Бағдарламаны, сондай-ақ Бағдарлама іс-шараларының іске асырылу барысы туралы ақпаратты Қостанай қаласы әкімдігінің ресми сайтында орналастырады.

н/ж	Оқиғалар	Орындау мерзімі	Іс-шараларды іске асыруға арналған қаражат	Ескерту
1	2	3	4	5
1	Нормативтік құжаттарды уақтылы әзірлеу	2024 ж.	Қаржыландыру талап етілмейді	
2	Қайта өңделетін қалдықтардың (пластмасса, шыны ыдыс, қағаз) көлемін анықтау және есебін жүргізу үшін 2 жыл бойы мониторинг жүргізу	2024-2026 ж.	Жергілікті бюджет	
3	Қалдықтардың пайда болу және жинақталу мониторингі бойынша штаттан тыс жұмыскерлердің қажетті санын анықтау	2025 ж, наурыз	Жергілікті бюджет	
4.	Қалдықтардың генерациясы мен көлемінің жинақталуы туралы мониторингті жүзеге асыратын штаттан тыс қызметкерлерге еңбекақы төлеу	2024-2025 жж.	Жергілікті бюджет	

5	Соңғы 2 жылдағы мониторинг деректері негізінде бағдарламаны түзету	2026 ж. (4 тоқсан)	Жергілікті бюджет	
6	Қалдықтарды жинау пункттерін ашу. Кәдеге жарату пункттерін ұйымдастыру үшін мүдделі тұлғаларға жер учаскелері мен үй-жайларды бөлу	2024-2026 жж.	Жергілікті бюджет ТКШ бөлімі	
7	Полигонның жұмыс істеп тұрған меншік иесінің қызметтер тізбесін кеңейту	2025-2026 жж.	Облыстық бюджет, Республикалық бюджет	
8	Өндіріс көзінен қалдықтарды бөлек жинауды енгізу (күрғақ және ылғалды фракциялар, көлемді қалдықтар, электрондық және электр жабдығының қалдықтары, құрамында сынап бар, медициналық, құрылыстық және экологиялық кодекстің 351-бабында көзделген басқа да қалдықтар үшін).	2024-2029 жж.	Әкімдіктер, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, мемлекеттік және жеке меншік медициналық мекемелер	(Әрбір бюджеттік және мемлекеттік ұйым, әрбір жеке аула, сауда объектілерінің, әлеуметтік объектілердің иелері, өндірістік үй-жайлардың меншік иелері өздерінің есебінен және өз есебінен ҚТҚ жинауға арналған контейнерлер орнатады және муниципалдық ұйыммен оларды тұрақты әкету туралы келісім жасасады)

Кәсіпорынның,

Қалдықтарды
жинаумен,
тасымалдаумен,
сұрыптауға, өңдеуге
, қайта өңдеуге және
(немесе) кәдеге
жаратуға
дайындаумен,
сондай-ақ ҚТҚ
жинау және
тасымалдау
жүйесімен, қоқыс
шығару
жабдықтарын сатып
алумен
айналысатын
ұйымдардың
материалдық-техни
калық базасын
жаңғырту және
жетілдіру.

2025 -2026 жж.

			ұйымның меншікті қаражаты	
10	Халықтың жабдықталмаған жерлерде қалдықтарды рұқсатсыз кәдеге жаратуға жол беру мәселелері бойынша түсіндіру іс-шараларын жүргізу	2024-2029 жж.	Қаржыландыру талап етілмейді	
11	Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинау, тасымалдау және кәдеге жарату, қоршаған ортаның ластануының алдын алуға бағытталған шараларды қабылдау	2025-2029 жж.	Ж А О қаржыландыруды талап етпейді	
12	Бөгде ұйымдардың Шарт бойынша қалдықтарды генерациялау орындарынан шығаруы және көмуі	2026-2029 жж.	Қала әкімдігінің меншікті қаражаты	
13	Әділ тарифтерді белгілеу, оларды тұрақты қайта қарау	2024-2029 жж.	Жергілікті мәслихаттың шешімі. ТҚШ бөлімі.	
14	Жаңа полигон немесе қалдықтарды жағу қондырғысын салудың ТЭН әзірлеу	2025 жылғы қазан	Қала әкімдігінің меншікті қаражаты	

7. Қалдықтарды басқару бағдарламасын іске асыру мониторингі

Бағдарламаның мониторингі Бағдарламаны іске асыру туралы есепті қалыптастыру жолымен жүзеге асырылады. Есепте іске асырылған іс-шаралардың сипаттамасы, қол жеткізілген нәтижелер, оларды іске асыруға бағытталған қаржы қаражатының нақты көлемі, сондай-ақ іс-шаралардың орындалмау себептері және есепті кезеңге жоспарланған нәтижелердің болмауы баяндалады.

Мониторинг нәтижелері бойынша қойылған мақсаттарға, міндеттерге және нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізу мүмкін болмаған жағдайда кәсіпорынның немесе жергілікті атқарушы органның басшылығы:

1) бағдарламалардың белгіленген мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу үшін жоспарланған іс-шараларды іске асырудың тиімділігін арттыру (өзге де іс-шараларды айқындау);

2) анықталған проблемалық мәселелер бойынша шаралар қабылдау жөнінде шешім шығарады.

Коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі Бағдарламаның іске асырылуын бақылауды іс-шаралар жоспарының орындалуына мониторинг жүргізу негізінде коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға жауапты ЖАО бірінші басшысының орынбасары тұрақты негізде жүзеге асырады.

Халықты және жұртшылықты ақпараттандыру мақсатында Қостанай қаласы әкімдігінің Интернет-ресурсында Бағдарламаны іске асыру туралы аралық есеп (жарты жылда бір рет ағымдағы жылдың 15 шілдесіне дейін) және жылдық есеп (келесі жылдың 30 қаңтарына дейін) орналастырылатын болады. Жылдық есеп өткен жылдың қорытындысы бойынша қалыптастырылады.